

POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE
VEDOUcí PRÁCE

Název	Účinné faktory zvyšování kvality života u klientů v substituční léčbě
Autor	Bc. Hana Skořepová
Vedoucí práce	Mgr. et Mgr. Amalie Lososová, Ph.D.
Oponent práce	MUDr. Jakub Minařík

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky	Body
<p>Abstrakt</p> <p>Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)?</p> <p>Koresponduje abstrakt s obsahem práce?</p> <p>Má abstrakt přiměřený rozsah?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení (0 bodů).</p> <p>Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jeden či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovaných poznatků (1-2).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí (3-4).</p> <p>Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace (5).</p> <p><i>Abstrakt obsahuje všechny klíčové části, má přiměřený rozsah a koresponduje vhodně s obsahem práce.</i></p>	5 / max. 5
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <p>Je zdůvodnění práce logické?</p> <p>Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný?</p> <p>Je zvolená literatura aktuální?</p> <p>Je použitá literatura řádně citována?</p> <p>Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů (11-15).</p>	13 / max. 20

<p>Byl dosavadní výzkum podroben kritice?</p>	<p>Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná (16-20).</p> <p><i>Zdůvodnění práce je logické, vychází ze zájmu a profesního zaměření autorky, nicméně jedná se o téma pro obor adiktologie významné a osvětové.</i></p> <p><i>Dosavadní výzkum není explicitně podroben rešerši, autorka se věnuje více kontextu substituční léčby v České republice, než kontextu zahraničnímu. Srovnání s podobnými studiemi je uvedeno v části věnované diskuzi, nikoliv jako výchozí bod práce.</i></p> <p><i>Literatura by mohla zahrnovat více zahraničních zdrojů, schází mi např. porovnání s obecnějšími texty zaměřenými na účinné faktory terapie závislostí (např. Kooyman). Použitá literatura je převážně česká, nicméně autorka uvádí i vhodné zahraniční studie či zdroje, všechny zdroje jsou řádně citovány.</i></p> <p><i>Teoretická část je pojata spíše stručně a zahrnuje převážně základní informace, nicméně podstatné informace k tématu jsou popsány v dostatečné míře, stručnost nevyklučuje výstižnost.</i></p>	
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <p>Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy?</p> <p>Je zdůvodněna volba použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <p>Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci?</p> <p>Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat?</p> <p>Má práce logickou strukturu?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám (0-4).</p> <p>Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům (5-10).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají současné vědecké praxi (11-15).</p> <p>Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné (16-20).</p> <p><i>Autorka svůj výzkum staví na datech klientů vybraného zařízení poskytujícího substituční léčbu, v němž je sama profesně zapojena. Tuto skutečnost reflektuje a vhodně ošetřuje.</i></p> <p><i>Cíl práce je zvolen jasně, z něj vyplývající tři výzkumné otázky jsou srozumitelné a jasně fokusované, rozvíjejí téma práce.</i></p> <p><i>Kombinace metod sběru dat, konkrétně kvalitativní metody polostrukturovaného interview a kvantitativního standardizovaného dotazníku WHOQOL BREF se zdá velmi vhodně zvolená, přináší</i></p>	<p>15 / max. 20</p>

	<p><i>tak ucelený pohled na problematiku kvality života a účinných faktorů pro klienty substitučních programů. Popis metod je ucelený. Jako vhodné vnímám doplnění otázek, které tvořily jádro rozhovoru, což může usnadnit potenciální replikaci studie. Validita dat je reflektována především v podobě ošetření etických otázek výzkumu.</i></p> <p><i>Práce má logickou strukturu.</i></p>	
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <p>Jsou závěry prezentovány srozumitelně?</p> <p>Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky?</p> <p>Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce?</p> <p>Jsou závěry korektní?</p> <p>Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení?</p> <p>Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu?</p> <p>Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků (0-8).</p> <p>Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek (9-16).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření (17-23).</p> <p>Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření (24-30).</p> <p><i>Výsledky výzkumu jsou prezentovány srozumitelně a uceleně v podobě odpovědí na stanovené výzkumné otázky a vhodně doplněny výpověďmi respondentů. Jako vhodná vnímám také shrnutí u každé otázky. Popis výsledků neobsahuje všechny dílčí detaily, které autorka práce zjistila, avšak nevnímám to jako výrazný limit. Nicméně doporučila bych více prostoru věnovat samotným definovaným účinným faktorům, aby bylo evidentní, jak je klienti chápou, jaké mají parametry, co klientům k jejich dosažení pomohlo apod., a bylo tak možné je aplikovat v praxi substitučních programů.</i></p> <p><i>Silné a slabé stránky jsou vzaty v potaz, stejně tak některá alternativní vysvětlení (např. výběr vzorku z klientů ve stabilizovaných fázích substituční léčby). Doporučení pro další práci jsou stručně učiněna, odrážejí se spíše do integrace výzkumných metod a tématu kvality života do praxe a reálné práce s klienty.</i></p>	<p>21 / max. 30</p>

	<i>Zjištěné výsledky jsou diskutovány v kontextu tuzemských realizovaných studií na podobné téma, nicméně je zde větší prostor pro porovnání a zasazení výsledků práce autorky do kontextu studií dalších, zejména pak zahraničních, které schází.</i>	
<p>Etické aspekty práce</p> <p>Byly vzaty v úvahu etické otázky?</p> <p>Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu?</p> <p>Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena (0-2).</p> <p>Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru (3-5).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu (6-8).</p> <p>Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce (9-10).</p> <p><i>Etické otázky jsou reflektovány a vhodně a uceleně popsány. Výzkum byl schválen Etickou komisí SANANIM, z.ú., kde byla data sbírána. K ohrožení zájmu respondentů nedošlo, autorka vhodně reflektuje možné konflikty zájmů ve svých rolích a ošetřuje je.</i></p>	9 / max. 10
<p>Odborný a společenský přínos a celková úroveň práce.</p> <p>Pojednává práce aktuální/praktický problém?</p> <p>Je práce přínosná z hlediska oboru?</p> <p>Obsahuje práce všechny klíčové části?</p> <p>Má práce dostatečný či přiměřený rozsah?</p> <p>Je práce logicky uspořádána?</p> <p>Je práce z formálního hlediska bez chyb?</p>	<p>Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem nebo není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána (0-3).</p> <p>Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru. Text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu (4-7).</p> <p>Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru. Je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální struktury textu (8-11)</p> <p>Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem. Je napsána na vysoké akademické úrovni (12-15).</p> <p><i>Práce je logicky uspořádána a obsahuje nepatrné množství formálních chyb (např. překlepů či chybějící interpunkce). Má přiměřený rozsah, vhodně zvolenou stručnost teoretické části a důraz na popis metodologie a prezentaci výsledků. Pojednává aktuální a praktický problém, velmi</i></p>	11 / max. 15

	<p><i>užitečný pro práci s klienty a ke změně pohledu na substituční léčbu a její smysl a cíle. Výzkum by bylo vhodné rozšířit i na další substituční programy v ČR.</i></p>	
--	--	--

Celkové hodnocení úrovně práce

<p>Komentář oponenta / vedoucího práce (celkové shrnující hodnocení, poznámky)</p>	<p>Autorka se věnuje významnému tématu kvality života u klientů substitučního programu CADAS SANANIM, a to z jejich subjektivního pohledu. Pojetí léčebného programu je detailně popsáno, smyslem je podpořit roli poradenství a terapie v dlouhodobé substituci, které umožní klientům vést plnohodnotný život; a napomoci tak odstranění mýtu, že jediné abstinčně-orientovaná léčba je ta „správná“.</p> <p>Práce jako celek odpovídá rozsahem, je logicky strukturována, má jasně stanovený cíl, na nějž nachází odpovědi. Teoretická část je spíše stručná a uvádí základní informace, což nemá nutně vliv na výstižnost sdělení, doporučila bych ale např. doplnit kapitolu věnovanou epidemiologii také o údaje o zapojení uživatelů návykových látek/opioidů do léčebných programů, dokreslily by tak obrázek o situaci v rámci zvoleného tématu práce.</p> <p>Detailem je pak vhodnost použití termínu „návyková látka“, spíše než autorkou využívaný termín „droga“, který plně neodpovídá současným znalostem a přístupu k problematice adiktologie.</p> <p>Metody sběru dat vhodně kombinují polostrukturované interview s dotazníkem WHOQOL BREF. Výsledky jsou nicméně prezentovány v souhrnné podobě a doplněny o konkrétní výpovědi respondentů, zde by práce dle mého názoru stála za podrobnějším rozpracováním a uvedením více detailů, např. v uvedení, jak přesně dílčí účinné faktory autorka práce definuje, jaké parametry tyto faktory naplňují, či v popisu konkrétních způsobů, jak se klientům podařilo kvalitu života v daném aspektu zvýšit, co jim pomohlo a jak by definované účinné faktory mohly být prakticky aplikovány v přímé práci s klienty ze strany pracovníků substitučních programů.</p>
---	--

	<p>Také následná diskuze by byla pro obor cennější, pokud by zahrnula více provedených studií na podobné téma (např. studie Vanderplasschena) a věnovala se i rozdílům ve výsledcích; a také pokud by byla rozšířena o diskuzi nad definicí a obsahem zjištěných účinných faktorů substituční léčby. Celkově práce využívá nedostatek zahraničních zdrojů v rešerši. Tyto aspekty vnímám jako nejvýznamnější limity diplomové práce.</p> <p>Dílčí komentáře jsou uvedeny přímo u jednotlivých hodnocených částí práce.</p>
Doplňující otázky k obhajobě	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiňovali respondenti, jakým způsobem se jim podařilo opustit známé a přátele z drogové scény, a jakým způsobem si vytvářejí novou, „bezpečnou“ sociální a vztahovou síť? 2. Co by podle Vás mohlo klienty, kteří jsou v substituční léčbě se svou kvalitou života dle výsledků relativně spokojení, motivovat ke změně směrem k abstinenci? Stojí o to a je to žádoucí? 3. Jaký vliv na kvalitu života klientů má výše dávky a způsob užívání substituční látky (sublingválně či intravenózně; v předepsané dávce užívané jednou či vícekrát denně)?
Body celkem	74 / max. 100 bodů
Navrhované hodnocení	<i>Práci doporučuji k obhajobě, celkově hodnotím velmi dobře.</i>
Datum	4. ledna 2021
Jméno a příjmení, podpis	Amalie Lososová

Instrukce pro posudky bakalářských prací:

1. Každou z hodnocených položek obdujte do pravého sloupce počtem bodů. Případné slovní připomínky k jednotlivým položkám připojte k souhrnnému hodnocení, pro které je vyhrazeno pole formuláře na posledním listu posudku.
2. Napište celkové shrnující hodnocení, včetně případných poznámek k jednotlivým položkám.
3. Navrhněte minimálně dvě doplňující otázky k obhajobě.
4. Doplňte celkový součet bodů a navrhované hodnocení.
5. Vytiskněte, podepište, pošlete do CA.

Instrukce pro posudky magisterských prací:

1. Každou z hodnocených položek obdujte do pravého sloupce počtem bodů.
2. U každé z hodnocených položek nahradte text v poli „úroveň a charakteristika položky“ vlastním hodnotícím komentářem, který odpovídá na otázky vlevo, stávající obecnou formulací jednotlivých úrovní se můžete inspirovat.
3. Napište celkové shrnující hodnocení.
4. Navrhněte minimálně dvě doplňující otázky k obhajobě.
5. Doplňte celkový součet bodů a navrhované hodnocení.
6. Vytiskněte, podepište, pošlete do CA.

Klasifikace práce podle bodového hodnocení

Výsledná známka	Bodové rozpětí pro bakalářské práce	Bodové rozpětí pro magisterské práce
Výborně	100–81	100–86
Velmi dobře	80–61	85–71
Dobře	60–41	70–56